Wenemaa Kommunistline (enamlaste) Partei. Kõigi maade töölised ühinege!

Edasi

Üksiku numbri hind 60 kop. Raudteel 65 kop.

Toimetuse kõnetunnid on igal tööpäewal 2—6 õhtul. Tel. 243-29.

Talitus on awatud igal tööpäewal hommiku kella 10—4 pääle lõunat. Telefon 663-89.

Tellimiste hind: 1 kuu — 11 rbl., 2 kuud 22 r. 3 kuud — 33 r.

Tellimiste adress: В контору газ. „Edasi", Петроград, Социалистическая ул. (б. Ивановская) 14.

Adressi muutmine 75 kop.

Eesti Osakondade Peterburi komitee häälekandja.

№ 50. PÄEWALEHT. Laupäewal, 8. märtsil 1919. a.

Wôitmata jôud.

Wenemaa proletariaat on oma klassiwõitluse ajajärgus tähtsamale punktile jõudnud. Seni tuli tal üksi omal jõul üliinimlikult kogu maailma kapitalistlikkude röövikute wastu rewolutsiooni wõitusid sammsammult kinnitada, oma wahwamate klassiwõitlejate werega iga sammu were hinnaga osta. Oleks jõuetud otsekohe Wenemaa kommunistlikku punast wäge, seda maailma klassiwõitluse eelwäge, kägistama, katsusid maailma imperialistid Wenemaa tööliste-talupoegade sotsialistlikku wabariiki näljaga, teistest riikidest eraldamise kaudu, kodusõja õhutumise kaudu piiriäärsete reaktsiooniliste olluste toetamise näol, wõita, misläbi kogu Wenemaa tööstus ja põllumajandus äärmiselt wiletsasse seisukorda suruti.

Kuid waatamata nende üliinimlikkude raskuste pääle tugewnes ja paisus proletariaadi jõud silmanähtawalt. Hoop hoobi järele raijus punane sõjawägi läbi reaktsiooni teed, igal pool proletariaadi diktatuuri maksma pannes, igal pool töörahwast kurnajast wabastades.

Käsikäes imperialistidega on proletaarlise rewolutsiooni timuka osa sotsiaalisamaalased, kelle eesotsas Saksamaa scheidemannlased — noskelased sammuwad. Kuid ei ole kaugel see aeg, mil proletariaat ka selle wiimase kapitalistide kilbi tükkideks lööb.

Rõõmutundel sel tähtsal ajaloolisel silmapilgul terwitawad kogu ilma kommunistid III. kommunistliku Internatsionaali kokkuastumist Moskwas. Iseäranis suurt rõõmu tunnewad sellest Wene ja tema piiriäärsed kaaswõitlejad eestlased, lätlased, leedulased, ukrainlased, kes praegusel silmapilgul rind-rinna wastu kontrrewolutsiooni maaga elu ja surma pääl wõitlemas.

Meie, kommunistid eestlased, terwitame kõige suurema rõõmusoowastusega III. kommunistliku Internatsionaali uuesti sündimise päewa. Meie terwitame seda päewa kui päewa, mil kogu maailma proletariaat, III. Internatsionaalis otsekoheste rewolutsiooniliste t e g u d e ja sõjariistus wäljaastumise alusel ühinedes, meile appi on tulnud. Meie ei ole enam üksi ses wõitluses, kogu maailma rewolutsiooniline proletariaat astub ühes meiega üleilmlise proletaarlise rewolutsiooni teostamiseks wälja. Sest, nagu Helweetsia esitaja Platten ütleb; „Kommunistliku Internatsionaali poolehoidjaks olla, ei ole enam ega wähem, kui ennast kodanliku wõimu kukutaja ja p r o l e t a r i a a d i d i k t a t u u r i poolehoidjaks kuulutada".

III. Kommunistlik Internaisionaal, wastandina Berni sotsiaalisamaalaste ja äraandjate kongressile, on sotsialismi teostamise Internatsionaal, mässule tõusnud masside juhataja. Kolmas Internatsionaal — see on rahwuswahelise proletariaadi keskkoht, sääl asub ta kindralstaab, sääl asub ta pääjuhatus.

Täis entusiasmi, täis rõõmu, täis raugemata tahtejõudu, täis hoowawat rewolutsiooni tuld — niisugune on III. kommunistliku Internatsionaal, kes wennalikus üksmeelsuses silmapilgul, mil Wene-Saksa-Eesti-Läti Ukraina ja teiste proletariaat wapralt oma jõudu reaktsiooni wastu wõideldes oma jõudu pingutab.

Kogu maailma kapitalistide pind kõigub ja wabiseb. Kogu ilma proletariaadi jõud on liikuma pandud ja s e d a j õ u d u ei s u u d a e n a m k e e g i w õ i t a.

Wärisege, kogu ilma kurnajad ja timukad Peagi antakse proletariaadi keskjuhatusest pääletungimise käsk, ja kogu ilma tööliste kätelt purunewad orja ahelad, kaowad kurnajad ja nende waremil tõuseb uus ilmakord — töörahwa riik, sotsialism.

III. Internatsionaali rajamine.

Wälisriikide seltsimeeste arwamised III. Internatsionaali tähendusest.

H e l w e e t s i a esitaja, slm. Platten: „Kommunistlik Internatsionaal on tarwilik. Ta toob erakondade selginemist üksikuis maades. Kommunistliku Internatsionaali poolehoidjaks olla tähendab mitte enam ega wähem, kui ennast kodanluse ülemwõimu kukkutaja ja p r o l e t a r i a a d i d i k t a t u u r i poolehoidjaks kuulutada".

S o o m e m a a esitaja, slm. Rakosa: „Wäikemaade rõhutud proletariaat, eraldi Soomemaa proletariaat, wõtab III. Internatsionaali kuulda ja selle lipu all wõidab omale tõeliku wabaduse".

H o l l a n d i esitaja, slm. Rutgare: „Hollandi kommunistlikule parteile on III. kommunistliku Internatsionaali awamine suureks ajaloolikuks päewaks".

I n g l i s m a a esitaja, slm. Fainberg: „III. Internatsionaal ühendab kogu ilma proletariaadi. Internatsionaal suri. Elagu Internatsionaal!"

U n g a r i esitaja, slm. Rudnjanski: „...Meil on tarwis töölistele oma wõitluse ühendust näidata, mis kapitalistide ja nende teenrite wastu sihitud".

T ü r g i m a a esitaja, slm. Subhi: „Idamaa imperialismi eri karakter teeb proletariaadi ajaloolise ülesande iseäranis raskeks. Kuid idamaa proletariaat ei jää tema otsustamise ees peatama ja omab rahwuswahelise proletariaadi ridades ühe esimestest kohtadest".

U k r a i n a esitaja, slm. Skrõpnik: „Meie oleme uhked ja rõõmulikud teadmises, et selle punase lindi üks osa, mis meie wendade werega läbi imbunud, meie maa tegewusest ja wõitlusest läbi läheb — läbi Ukraina."

E e s t i m a a esit., slm. Pöögelmann: „Tööliste massed, mis kommunistlikkudeks organisatsioonideks Eestimaal ühinenud, näewad III. Internatsionaalis kogu ilma rewolutsiooniliste tööliste äärmist tungi wõita.

R o o t s i m a a esit. slm. Grimlund: „III. Internatsionaal on wõitmatu, sest ta tahtmise ja tegude sünnitus on, mis kogu ilma proletariaadi taotlustele wastab."

A r m e e n i a esitaja, slm. Aikuti: „Armeenia wõtab üllatusega tõuswa maailma proletariaadi wõitlushüüde wastu, mis kommunismi sünnikohalt — punase Nõukogude Wenemaalt."

A m e e r i k a esit., slm. Reinstein: „Me elame rewolutsionilisel ajajärgul mil massid, kui nad liikumisele pandud, kiirelt rewolutsiooniseeriwad ja otsekoheseks wõitluseks organiseeriwad."

L ä t i m a a esitaja, slm. Gailis: „Ta on wõitluses karastatud sõjameeste ühing wiimaseks otsustawaks wõitluseks."

P e r s i a esit. slm. Bombi: III. Internatsionaal peab proletariaadi ülemjuhataw organ tema wõitluses olema."

H i i n a m a a esitaja, slm. Lau Omu-Dshau: „Hulgamiljonilise ja paljukannatawa Hiina rahwa poolt kannan III. Internatsionaalile palawa terwituse ette, kes oma lipul halastamatu wõitluse hüüdsõna maailma imperialistide hiiglaelukate wastu kirjutas.

P r a n t s u s m a a esit., slm. Sadoule: „Ma olen kindel, et Wenemaa kommunistlik programm, Prantsuse rahwamasside huwide kohaselt kokkuseatuna, peagi rõõmuhõiskel Prantsuse proletariaadi poolt terwitatakse."

Punane wäerind.

Teated 6. märtsist.

Eestimaa wäerind.

N a r w a piirkonnas omandasid punased Eesti wäed rida külasid Narowa paremal kaldal ja hakasid jõest üleminekut lõuna pool Narwat.

P i h k w a piirkonnas wõtsid meie wäed mitu küla Pihkwa järwe lääne kaldal oma kätte.

M a r i e n b u r g i sihis läänepoolses piirkonnas omandasid Läti punased wäeosad uued seisukohad 15 wersta põhja pool Marienburgi ja wõtsid Kopserhofi jaama ära.

Wäljamaalt.

Friedrich Adleri kõne Berni konwerentsil.

Berni rahwuswahelise sotsialistide konwerentsi wiimasel istumisel astus hulk kõnelejaid „proletaarlise diktatuuri" küsimuses Wenemaa asjus üles. Teiste hulgas pidas ka Friedrich Adler (Austriast) tähelepanemisewäärt kõnega üles.

Adler awaldas kahetsust, et endise Internatsionaale waimu sellel konwerentsil weel täiesti ei waitse, waid see weel ikka sõja psükologia mõju all on. Endine Internatsionaal oli sellel mõttel, et iga maa sotsialistline erakond oma maa kodanluse wastu wõitles, aga teiste maade walitsuste wastu wõitlemine jäeti sääljete erakondade hooleks. Sellepärast peaksid ka Prantsuse kõnelejad mitte wõõraste walitsuste tegudest kõnelema, nagu seda Eisner tegi. Siis näitas kõneleja fakti, et siin kongressil katset on tehtut proletaarlist rewolutsiooni mustata, mis tema südant murega täidab. Reneaudel, Rubanowitsh ja teised loewad enamlust inimesesoole hädaohtlikuks, ja nõuawad Internatsionaale wahelesegamist. Sel juhtumisel tekkib küsimus: kus oli see Internatsionaal neli ja pool aastat ja ajal, kui terwet inimesesugu hädaoht ähwardas. Juba selle pärast ei ole praegusel konwerentsil õigus enamluse üle Wenemaal kohut mõista, et siin terwed sotsialistide erakonnad puuduwad, nagu Italia ja Helweetsia omad, aga pääasjalikult sellepärast, et siin enamlastel wõimalik endid kaitseda ei ole. Kui Akselroth Nõukogude walitsust selles süüdistab, et see ka sotsialista wangi on pannud, siis lubagu ta enesele meele tuletada, et Kerenski, kellega, ühes wähemlased walitsesid, omal ajal ka sotsialista wangi heitis ja nimelt samaseid sotsialista, kes sõja edasipidamise wastu olid.

Akselroth hüüab wahele: „Sel ajal heideti wangi kahte-kolme inimest, nüüd aga kümned tuhanded."

Kõnelja jätkab: „Akselroth on sellega nõus, et wahe seisab siin ainult arwus, aga mitte wäärtuses. (Uleüldine naer).

Selle järele pani Adler resolutsiooni ette, mis tema enese, Prantsus Longe osakonna, mõnede Norra sotsialistide, sakslase Herzfeldti ja weel mõne sotsialisti poolt alla oli kirjutatud.

Resolutsioonis tõendakse, et nimelt need seltsimehed, kes sõja ajal Internatsionaale ridade koondamist takistasid, tahawad nüüdset sotsialistide konwerentsi selleks tarwitada, mis Internatsionaale teele takistusi teeks. Resolutsioon protesteerib igasuguse Wene asjade mustamise wastu, mille kohta kindlaid teateid ei ole.

Kodusõda Saksamaal.

Weimarist saadud teadete järele, lähewad läbirääkimised walitsuse ja Berlin sotsialistide esitajate wahel ikka paremini. Tööliste saatkond pööras kolmapäewa öösel Berlini tagasi, et töötõrkujatele walitsuse teadaannet ära anda. Huwitaw on, kuidas töölised seda walitsuse määrust wastu wõtawad, et tööliste kätte poliitilist wõimu ei anta.

Töötõrge ei ole Berlinis weel lõppenud. Nagu ennem wõtawad temast ainult jagu töölisi osa. Igalt poolt on arwamisi kuulda, et töö algab jälle pääle, niipea kui see wõimalikuks saab, sellega oleks üleüldine töötõrge lõppenud. Paljud räägiwad töötõrke wastu ja töö algamise poolt.

Korratuste ajal uulitsatel läks lugu kuni sõjariistus kokkupõrgeteni. Kuid walitsuse wägedel läks korda neist jagu saada. Kolmapäewal tuli Berlini weel sõjawägesid, kes sisemised linnajaod oma kätte wõtsid.

Hamburgis on nähtawasti kord jalule seatud. Emdenis on ka rahuliseks jäänud. Deugsbergis walitseb kord, kuid mõned majad on weel spartaklaste käes. Breslaus ja Ulem Schleswigis tööstuse piirkonnas on täiesti rahulik. Kõik spartaklaste wastuhakamise katsed on nurja läinud. Magdeburgis teewad spartaklased tugewat agitatsiooni. Hannoweris katsusid spartaklased ka korratusi süüitada, kuid sellest hoolimata jäi kord rikkumata. Rheini maakondades ja Westfahlenis on üleüldiselt rahulik, kuigi üksikutes kohtades spartaklased korratusi tekitawad. Tõrguwad mõned belglased, muidu on töö käimas. Bremenis algas uuesti töötõrke liikumine. Mõned nõudsid arreteeritute wabastust Bremenis. Suurematest tehastes algas töötõrge kolmapäewa hommikul. Sellest hoolimata töötawad mõned wabrikud. Leipzigis on seisukord muutuseta. Leipzigi piirkonnas lahipuhkenud töötõrked nähtawasti raugewad. Neljapäewal algasid läbirääkimised Dresdeni walitsuse ja Leipzigi tõrkujate wahel.

Wene soldatite seisukord Prantsusemaal.

Prantsuse ohwitseride teadete järele Dünkirchenist on Wene soldatisi ja ohwitserisid neisest sõjawäeosadest Prantsusemaal praegu weel 40.000 meest. Nemad

on järgmiselt ära jagatud: Prantsusemaal — 13.000, Afrikas — 9 000, Salonikis — 15.700, wõõraste leegionis — 1000. Pääle selle on liitriikide wägede piirkonnas umbes 30 tuhat Wene sõjawangi Saksamaalt. Kõik Wene soldatid on, pääle Saksamaalt tulnud wangide, põllutöös ja muude tööde pääl. Läbirääkimistest, mis Krahenil Pichoniga oli, selgus, et praegu nende kodumaale saatmine wõimata on. Kewadel arwatawaste muutub seisukord ja lähendakse need küsimused.

Töötõrge Amerikas.

Rootsi kommunistline ajaleht „Stockholm Dagblad" teatab suurest töötõrke liikumisest Washington'i osariigis, mis laewaehitaste tööliste töötõrke läbi esile kutsuti. 25 000 tõrkuwale laewatehase töölisele on nüüd 20.000 teist töölist juure liitunud. Paljudes tööstuse ettewõtetes on töö seismas. Ajalehed ei ilmu. Koolid on kinni. Laewad saadetakse teiste sadamatesse. Paljud joogikohad pandi kinni, aga mitmes linnajaos awati alandud hindadega rahwa söögimajad töötõrkujatele ja teistele isikutele. Töötõrkujad tegid politseile ettepanku, et nad ise korda peawad, kuid politsei tõukas selle ettepaneku tagasi. Linna toodi Amerika sõjawäge 1000 inimest. Mingit korratust ei ole olnud.

Tacomas kuulutati ka kaastunde töötõrge mõne tuhande töölise poolt wälja, kuid tööstuse elu ei ole sääl seismas. Linnapäälik andis töötõrke kommisjoonile teada, kui 8. weebruariks töötõrget ei lõpetada, siis awab tema wäewõimul mõned ettewõtted ja linn pannakse föderaal walitsuse alla.

— Elsassis olid tõsised tööliste rahutused. Oodetakse üleüldist töötõrget. Töölised on tugewasti käärimas prantslaste wastu ja on walmis enamlist korda maksma panema. Suur osa spartaklasi sõitis 20 soomusautoga lääne poole.

— Genfi lehtede teatel on Clemenceau lootuse awaldanud, et eelrahu 15 märtsil tehtakse.

— Inglise ametliku teate järel on Saksamaa sõjawäe kojusaatmine tegelikult juba lõppenud, wäljaarwatud 100 tuhat meest, kes ida wäerinnal seisawad. 1918. ja 1919. a. kokkukutsematud, kokku 450 tuhat inimest, jääwad harilikku teenistusse. Reuteri agentuuri arwamise järele, ei ole selle wäe tähtsus kuigi suur, sest tal puudub distsipliin.

— Saksamaa walitsus awaldas järgmise teadaande. „Kiwisöe sündikaat sotsialiseeritakse wiibimata. Kaaliitööstuse sotsialiseerimist walmistakse ette. Iseäralik komitee waatab terwe tööstuse sotsialiseerimise küsimust läbi."

— Praagast teatakse, et sääl suuri kokkupõrkeid kommunistide ja politsei wahel on olnud. Kommunistid wõtsid mitmed walitsuse ajutused oma kätte. Mõnedest neist tõrjuti neid wälja rahwuslise kaardiwäe ja sõjaartistus üliõpilaste poolt.

— Saksamaa walitsuse algatusel läheb wabariigi president Ebert aprillikuul Skandinawia riikidesse. Esialgsed läbirääkimised Saksamaa ja Skandinawia walitsuste wahel Eberti sõidu üle on lõppenud.

— Rahu läbirääkimiste kommisjoni koosolekul awaldas üks Prantsuse saadik soowi, et Kruppi wabrikud liitlastele töötaks. Saksamaalt peaks õigus wõetama, selle wabriku läbi oma sisemisi tarwitusi täita.

— Strasburgis oli suur meeleawaldus Prantsuse administratsiooni wastu, mille juures palju meeleawaldajaid arreteeriti. Rahutused ei ole weel lõppenud ja wõiwad weel tõsiseid raskusid tekitada.

Wenemaalt.

Sm. Radek—Nõukogude Ukraina esitaja Saksamaal.

Raadio wälisasjade ministrile Berliinis: Ajutine Tööliste Talupoegade walitsus Ukrainas teatab Saksa walitsusele, et endiste hetmani walitsuse esitajate wolitused makswuseta loetaks. Kõik operatsioonid mis nende esitajate poolt tehtud tulewad makswusetaks lugeda. Seesamal ajal teatab Saksa walitsus, et Ukraina walitsuse esitajaks Saksamaal Karl Radek määratakse, kes praegu wangitojas istub. Ukraina Ajutise Tööliste ja Talupoegade walitsuse eesistuja ja wälisasjade rahwakomissar Rakowski.

— Rewolutsiooniline pataljoon. Tšernigowist teatatakse: Poola kommunistide grupi asutab rewolutsioonlist pataljoni, mille eesmärgiks on sõjariistus kodumaale minna, et Poolamaal Nõukogude Walitsust maksma panna. Ülesskutse leidis sooja wastukaja.

— Araandjate wangistamine. Jekaterinoslawi erakorraline kommisjon wõttis paljud parem-poolsed s.-essarid ja anarkistid kinni, kes Nõukogude kukutamist organiseerisid. Wangi wõeti ka shandarmite ohwitseerid ja proturoorlise walitsuse juhid.

— Juutide kommunistide konwerents Walgewenemaal. Minskis awati esimene juutide kommunistide partei konwerents. Konwerentsile ilmus 47 saadikut. Suurem osa saadikutest on Walgewene ja Leedu juutide kommunistide esitajad. Ilmusid ka Wenemaa seltsioonide esitajad Moskwast, Samaarast, Saraatowist, Orellist, Tuulast ja teistest linnadest. Pääküsimuseks oli Nõukogude Wenemaa juutide-kommunistide ühenduse loomine. Juutide kommunistline ühendus walis Walgewene ja Leedu keskkomiteesse 11 inimest, nende hulgas ka sm. Dimansteini. Konwerents saatis Wilnasse Leedu ja Walgewene partei kongressile, mis 3 märtsil awati, 17 saadikut.

Töörahwa waenlaste laagris.

Krasnow—wäga tarwilik isik.

Rostowi (Doni ääres) linna päälik Grekow seadis plaani kokku, mille järele kodanlaste keskel allkirjasid tuleb korjata, et Krasnowi tarwis on enamlaste wastu wõitlema. Plaan kukkus läbi. Krasnowi asetäitja Bogajewski kuulutas ennast rahwawalitsuse poolehoidjaks, kuid poliitika üldine kurs ei ole sugugi muutunud. Kõik poliitiline töö on põranda alla pugenud; töölistele on kõwaste ära keelatud streikida. Iga weiksema streigi märatuse korral majanduslikel põhjusel ähwardatakse mehi lasta. Walitsus teeb kõik aeg monarhistlist kihutustööd.

Agitatsioon leidis omale ohtra tööpõllu reaktsioonilise õppiwa Nooresoo keskel ja Wene rahwuse liidus.

Peterburi teated.

Põgenejatele tähelepanemiseks.

Peterburis elawate põgenejate arwele wõtmise ja nende waranduslise seisukorra selgitamise otstarbel korraldab Põhja Oblasti sõjawangide ja põgenejate kommissariaadi osakonda uut registreerimist 10.—19. märtsini, kella 10—5 p. l. (Wosnesenski pr nr. 1). Kõik põgenejad, kes endid tähendatud ajajooksul ei registreeri, ei saa sõjawangide ja põgenejate komissariaadi poolt mingisugust abi.

Registratsiooni tähtajad: 10 märts — põgenejad, kes Wassili-Saare ja Admiraliteedi raioonis elawad. 11. märts — Peterburi raioon, Uus ja Wana külad. 13. märts — Wiiburi pool, Lesno; 14. märts — Poljustrowo, Wäike ja Suur Ohta, Porohowo; 15. märts — Al.-Newski, Roshdestwenski, Newski; 17 märts — Liteinõi, Kolomenski, Spasski; 19. märts — Moskwa, Narwa raioonid.

Põgenejad, kes Walgewene osakonnas, rahwusasjade komissariaadis, [illegible] pääle üles kirjutatid nr. 1, 2, 3 jne., jaanuari ja weebruaari kuul, peawad sõjawangide ja põgenejate komissariaati registreerima tulema (Wosnesenski nr. 1) kella 10—4 p. l., 8 märtsil s. a.

Kodumaale saatmist korraldakse kohe, kui wastus tuleb, et wastuwõtmine wõimalik on.

Suurendatud paiuk õpetlastele.

Komissaride Nõukogu määruse järele, saawad sada õpetlast, keda asutuste ja kõrgemate koolide üleüldised koosolekud wälja waliwad, suurendatud paiuki.

Wanadele antakse eesõigus.

Tööstus-tehniline komitee.

Riigi kontrolli Peterburi osakonna juurde asutakse tööstus-tehniline kontrolli osakond, kes kõigi Põhja Oblasti Rahwamajanduse Nõukogu operatsioonisid kontrolleerib.

Asundused.

Eesti põllutöölised Jamburgi kreisis.

Jamburgi kreis on mõisate poolest kaunis rikas, nii näituseks kreisis on üle 90-ne mõisa, kus suuremalt jaolt Eesti põllutöölised töötawad. Üleüldiselt nende arw Jamburgi kreisis tõuseb üle 250 perekonna. Pääle selle on palju Eesti asundusi kreisis olemas, nii et tõsine tarwidus tundub mingisuguse ühenduse ehk sideme järele. Seni aga pole weel Eesti põllutöölised ja asunikud suutnud seda nii tarwilikku ühendust luua. Tõsi, selle kohaseid katseid on tehtud, kuid nad on jäänud kõik ilma tõsisema tagajärjeta.

Esimene sellekohane katse oli juba sügise 1917. aastal, kui kreisis hakkas töötama „Põllutööliste ühisus", kuid selle ühisuse iga ei olnud kuigi pikk ja mingisuguseid kindlamaid ja tõsisemaid sammusid see ühisus ette ei wõtnud. Lõpuks pääle „Põllutöö ühisuse seismajäämist oli hoopis wahe aeg, kuid kewadel 1918. aastal hakkas Moloskowitsa wallas jälle mõisa tööliste ühendamise töö tärkama, nii näituseks sai walla nõukogu juures põllutööliste rühm asutatud, kes oma esitaja Walla Täidesaatwa komiteesse saatis jne. Aga ka see põllutööliste rühm ei kestnud kaua ja lõpuks lagunes ta hoopis. Pääle selle näeme jälle uut katset ühinemiseks ja nimelt juulikuus, kus mõisa töölised asutasid oma esitajatest keskkomitee (Jamburgis), kes pidi mõisate juhatuse oma kätte wõtma, sest sel ajal kreisi põllumajanduse osakond oli hoopis nõrk ja mingisuguseid sammusid mõisate korralduseks ette ei wõtnud.

Kuid ka see keskkomitee ei suutnud kuigi kaugele minna ja lõpetas oma tegewuse. Tõusis küsimus üles kreisi mõisa tööliste amet-ühisuse asutamise kohta aga — tööliste eneste leige oleku tagajärjel jäi see mõte soiku ja nii siis kuni tänapäewani ei ole põllutöölistel mingisugust ametiühisust olemas, sel ajal kuna igal pool kõiksuguse ametitega töölised ühendawad endid ametiühisustesse. Praegusel silmapilgul aga tõuseb see küsimus uuesti üles ja juba kubermangu ulatuses.

Kuni praeguse ajani olid mõisatöölised ainsamad mõisa juhatajad, kuid nüüd uue maaseaduste wäljaandmisega saab iga mõisa pääle tehnikalised mõisa juhatajad kreisi põllumajanduse osakonna poolt määratud, nii et loomulikult, töölistel kui palgalistel on õigus oma ameti ühisust asutada ja seda on tarwis teha.

Ja arwatawasti kui mitte warem, siis põllutööliste ja wäikekohapidajate kongress, mis Petrogradis 22.—23. märtsil ärapeetakse, peab selle kohta oma otsustawa sõna ütlema.

Aeg on, et töölised ise tõsiselt ja kindla arusaamisega töö juurde asuksid, sest majandus on mõisates langenud kuni kõige madalamale tipule, aga seda on tarwis tõsta ja seda wõib tõsta, kuid seda peawad tegema töölised ise, ja nad teewad seda. On tarwis rohkem seletust rahwale nende sammude kohta, mis walitsus on sunnitud ette wõtma, kuid praegusel ajal on see wäega puudulik, mille tagajärg see on, et wähese hariduega mõisatöölised ei suuda ära seletada ühe ehk teise walitsuse sammu tähtsust ja mustad elemendid tarwitawad seda oma kasuks püüdes seletada, et kõik on juhitud ainult selle poole, et waeseid töölisi paljaks riisuda ja siis sundida mõisas töötama (seda on mitmel pool kuulda). Et aga mitte seda ei oleks, on nimelt tarwis rohkem ühendada põllutöölisi, rohkem arusaajate läbi walgust anda ajawoolust maha jäänud töölistele.

A. Kründel.

Toimetusele tulnud kirjad.

Palun järgmistele ridadele lehes lahkesti ruumi lubada.

Terwitan kõiki eestlaisi, kes Peterburis elawad ja palun mõnda tuttawat mind haigemajasse waatama tulla ehk kirjutada mõni rida. Palun ka Tartust August Joosti kirjutada. Adr. Петроград, Загородный проспект, д. № 24 — лазарет 144, отделение 6, палата 5, Адо Тоотс.

Teated.

Eesti Töörahwa Ulikool.

Pühapäewal, 9. märtsil, kell 2, Ulikooli senistes ruumides (Fontanka nr. 2)

awalik koosolek

kõnede ja läbirääkimistega Ulikooli tööplaani, tööaja, uute õpeainete jne. asjus. Kõiki seltsimehi, kes mõtlewad Ulikooli tööst osa wõtta ehk kel mingisugused soowid õpeainete, tööaja jne. üle on, palutakse kokku tulla endid registreerima ja oma soowisid awaldama, et nende täitmiseks tarwilikud samme teha wõiks.

Koosolekul saab seletust antud Ulikooli uute tööalade üle (polütehnikum, praktilised õpeained, nagu: raamatupidamine, raamatukogude korraldamine, keeled—Eesti, Soome, Wene, Saksa, Inglise jne.). Ulikooli kuulajatel tuleks ühtlasi walida omad esitajad Ulikooli Nõukogusse.

Kõikide Ulikooli lektorite ja kuulajate ilmumine wäga tarwilik.

Ulikooli Juhatus.

Wassili saare Tööliste seltsi Klubi uute ruumide awamine

on 8. märtsil. Algus $6\frac{1}{2}$ õhtul, lõpp $1\frac{1}{2}$ öösel.

Eeskawa: Kõne: Sm. Peterson, kontsert-ettekanded, segakoori laulud ja üksikud ettekanded.

Näitemäng. Lõpuks tants. Einelaud seltsi poolt.

Adress: Средний проспект 34/43, угол 8-ой линии, вход по Среднему, II парадная.

Moskwa raiooni Eesti Proletkulti jaoskond paneb pühapäewal 9. märtsil s. a.

Pidu-õhtu

toime. Eeskawa: näitemäng ja muud harilikud lõbustused.

Международный (бывш. Забалканский) пр. 124. Hakatus kell 6 õhtul.

Pühapäewal, 9. märtsil 1919. aastal korraldab W. K. P. Kroonlinna Eesti osakond kõne-koosoleku Eesti tööliste Ühisuse ruumides kell 3 päewal Советская ул., 4 Флигел, кв. 1, 47-ая трудовая школа.

Kõnelema sõidab Petrogradist seltsimees.

Eestseisus.

Eesti Proletkult.

Kõiki Proletkulti laulukoori liikmeid palutakse pühapäewal, 9-dal skp., kell 2 päewal Proletkulti ruumidesse ilmuda mõne laulukoorisse puutuwa küsimuse arutamiseks.

Ruudu mõisa põllutöö kommuuni asutajaid liikmeid palutakse 9. märtsil koosolekule ilmuda. Koosolek kommuuni asjus Fontanka nr. 2, kell 12 päewa.

Kommuuni liige E. Lippo.

Wäljaandja: Wenemaa Kom. Partei Eesti Osak. Peterburi komitee.

Wastutaw toimetaja: Toimetuse kolleegium.

14-я Государств. типография, Петроград, Социалистическая (бывш. Ивановская), 14.